

İNTERNET KULLANIMININ ÇOCUKLARIN GELİŞİM ALANLARINA ETKİSİNİN SINIF ÖĞRETMENLERİ VE EBEVEYNLERİN BAKIŞ AÇILARINA GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF THE EFFECTS OF INTERNET USE ON CHILDREN'S DEVELOPMENT AREAS ACCORDING TO THE PERSPECTIVES OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS AND PARENTS

Alev ÜSTÜNDAĞ¹

Başvuru Tarihi: 01.09.2021

Yayına Kabul Tarihi: 04.04.2022

DOI: 10.21764/maeuefd.989520

Araştırma Makalesi

Özet: Çocuklar tarafından kullanılan dijital teknoloji ve internetin etkilerinin belirlenmesi ve olumlu katkılarının artırılması için çeşitli müdahalelerin ve araştırmaların yapılması gerekmektedir. Bu nedenle araştırmada internetin çocukların gelişim alanları üzerine etkisinin ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin bakış açılarına göre karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup, temel veri toplama aracı da kontrol listesidir. Kontrol listesi fiziksel, bilişsel, sosyal-duygusal ve dil gelişimi olmak üzere dört alt bölümden oluşmaktadır. Araştırmaya ilköğretim okullarında görev yapan 198 sınıf öğretmeni ve 256 ebeveyn katılmıştır. Veriler bağımsız gruplarda t testi yapılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda fiziksel gelişim alt boyutunda gruplar arasında anlamlı bir fark bulunurken, diğer gelişim alanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Sözcükler: *Internet, gelişim, çocuk, sınıf öğretmeni, ebeveyn*

Abstract: Various interventions and research are needed to identify the impacts of digital technology and the Internet, which are used by children, and to increase their positive contributions. For this reason, it is aimed to compare the effects of the internet on the developmental areas of children according to the perspectives of parents and classroom teachers. Quantitative research method was used in the research, and the main data collection tool is the checklist. The checklist consists of four subsections: physical, cognitive, social-emotional and language development. One hundred ninety eight classroom teachers and 256 parents working in primary schools participated in the research. The data were analyzed by performing the t test in independent groups. As a result of the analysis, there was a significant difference between the groups in the physical development sub-dimension, but no significant difference was found in other developmental areas.

Keywords: *Internet, development, child, primary school teacher, parent*

Giriş

İnternet günlük yaşamın önemli ve vazgeçilmez teknolojik gelişimi olmakla birlikte, bu özelliği nedeniyle çocuklar ve yetişkinler tarafından sıklıkla iletişim kurmak ve bilgi edinmek amacıyla kullanılmaktadır (Odabaşı, 2005). İnternet ebeveynler için yeni bir teknolojik gelişim olsa da

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara, Türkiye. alev.ustundag@sbu.edu.tr ORCID:0000-0001-5832-6810

çocuklar için erken yaşlarından itibaren bildikleri ve içinde büyüdüğü tanıdık bir ortamı ifade etmektedir (Graff, Davies ve McNorton, 2008; ASAGM, 2008). TÜİK (2019) verilerine göre çocukların ve gençlerin internet kullanım oranı 2019 yılında %75,3 2018 yılında da %72,9 olarak tespit edilmiştir. Çocukların daha çok sosyal medyayı kullandıkları da elde edilen bir diğer bulgudur (TÜİK, 2019). Sosyal medya; insanların ve kuruluşların sanal ortamlarda ve ağlarda bilgi oluşturmaya, paylaşmaya ve değiştirmesine olanak tanıyan bilgisayarlı araçlar olarak tanımlanmaktadır (Obar & Wildman, 2015). Sosyal medyanın ve çevrimiçi sosyal ağların ortaya çıkması, çocukluğun son on yılda önemli ölçüde değişen yönü olarak ifade edilmektedir (AACAP, 2006). Sosyal medyanın kullanımının artması da tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de son derece hızlı olmuştur. Ülkemizde aktif sosyal medya kullanıcı sayısı 52,0 milyon (%63); mobil sosyal medya kullanıcı sayısı 44,0 milyon (%53) ve 13-17 yaş arası sosyal medya kullanıcı oranı da dünya da %7, ülkemizde ise %3,9 olarak tespit edilmiştir (We Are Social, 2019). BBC kanalı tarafından yapılan bir araştırmada 10-12 yaş arasındaki çocukların dörtte üçünden fazlasının sosyal medya hesaplarının olduğu, 13-18 yaş arasındaki çocukların %96'sının Facebook, Instagram, Snapchat ve Whatsapp gibi sosyal medya ağlarına kaydolduğu ve 10-13 yaş arasındaki çocukların da %78'inin en az bir sosyal medya ağını kullandığı saptanmıştır (BBC, 2016). Görüldüğü üzere, sosyal medya çocukların ve gençlerin yaşamının temel bir parçası haline dönüşmüştür. Facebook, Snapchat, WhatsApp ve Instagram gibi sosyal ağlar, dijital medya kullanımının en fazla olduğu birincil arayüzler olarak ifade edilmektedir (Lenhart, 2015). Bu uygulamalar genellikle akıllı telefonlar ve tabletler aracılığıyla kullanılmakta ve 'her zaman açık' durumda bulunmaktadır (Lenhart, 2015). Böylece birçok çocuk ve genç sanal sosyal ağlara sürekli bağlı konumda bulunmakta, sürekli olarak bildirim almakta, bildirimleri kontrol etmekte ve düzenli olarak kendi güncellemelerini paylaşmaktadır (Boyd, 2014).

Günümüzde sıklıkla kullanılmasına rağmen internetin ve sosyal ağların çocuklar üzerindeki etkileri konusunda net bir bulgu bulunmamaktadır (Üstündağ, 2020). Sosyal medya uygulamalarının bilgiye, haberlere ve desteğe erişmek ile kişilerarası ilişkileri geliştirmek ve sürdürmek için bir araç olması gibi yararlı işlevleri bulunmaktadır (Duch, Fisher & Ensari, 2013). Genelde dijital teknolojinin dostlukları arttırması ve yalnızlığı azaltması nedeniyle çocukların sosyal gelişimi üzerinde olumlu bir etkisi olabileceği kabul edilirken (Wood, Bukowski & Lis, 2016), ekran karşısında harcanan 'aşırı' zamanın düşük benlik saygısı ile ilişkili olduğu ve çocuklarda soyutlanma gibi sosyal-duygusal zorlukların yaşanabilme riskinin bulunduğu uzmanlar

(Beardsmore, 2015; Kross, 2013) tarafından ifade edilmektedir. İnternetin çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltabilmek için Hayes ve Whitbread (2006) çocukların öğrenme becerilerinin gelişimini incelemiş ve internet ile bağdaştırarak öğrenmenin geliştirilebileceği yedi farklı yol belirlemişlerdir. Bunlar; a) medya okuryazarlığı b) dijital teknoloji ve aritmetik c) dijital teknoloji ve bilim d) yaratıcılık, problem çözme ve dijital teknolojinin eğlenceli kullanımı e) görsel okuryazarlık ve resim f) medya eğitimi ve g) müzik eğitimidir. Bu yollar kullanılarak internetin olumlu hale getirilebileceği ve yararlarının artırılabilceği söylenebilir. Ayrıca dijital teknolojinin çocukların hayatlarını olumsuz etkileyebilme ihtimali bulunan dört kategori de (a) olumsuz fiziksel sonuçlar (b) çocukların öğrenme, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimi üzerinde olumsuz sonuçlar (c) zararlı içeriklere maruz kalma (d) sosyal öğrenme ve oyun etkinliklerinin yerini alan yeni dijital oyunlar olarak ifade edilmektedir (Byron, 2008; New Zealand Council, 2004).

Araştırmalar (Shin, 2015; Hesketh, Hinkley & Campbell, 2012); ebeveynlerin farklı dijital teknoloji araçlarını ve uygulamalarını kullanmaya daha açık olduklarını, ebeveynlerin alışkanlıkları ile çocuklarını etkilemeleri arasında güçlü bir ilişki olduğunu, aynı zamanda çocuklarıyla çok kaliteli zaman geçirmedikleri ve okuma etkinlikleri için ayırdıkları zamanın çok az olduğunu göstermektedir. Ayrıca; ebeveynlerin internet kullanımı ya da eğiliminin, çocuklarının internet kullanımı arasında olumlu bir ilişki olduğunu ortaya koyan araştırmalar da bulunmaktadır (Genç, 2014; McCloskey, Johnson, Benz, Thompson, Chamberlin, Clark & Bellows, 2018). Çocukların internet kullanımları, çocuk ve ebeveyn arasındaki etkileşimin sonucu olmakta ve ebeveyn tutumlarından da büyük ölçüde etkilenmektedir (Vittrup, Snider, Rose & Rippy, 2014; Blackwell, Lauricella & Wartella, 2014).

İnternet ve sosyal medyanın hızlı gelişimi, oyun ve öğrenme çevrelerinin teknolojinin etkisi ile yeniden şekillenmesi nedeniyle birçok toplumda özellikle çocukları etkilemiştir (Edwards, 2016; Roberts Holmes, 2014). Araştırmalar (Dong & Newman, 2016; Mertala, 2017), internet ve sosyal medyanın önemini kabul etmekle birlikte, öğrenme ve çocukların gelişimi ile birleştirilmesini tartışmalı bir konu olarak görmektedir. Çocukluk dönemindeki yaşam koşullarının ve maruz kalınan davranışların yetişkinlik dönemi üzerinde etkisi bulunduğu (Heckman, 2008; Almond & Currie, 2011) görüşü göz önünde bulundurulduğunda, çocuklar tarafından yaygın şekilde kullanılan dijital teknoloji ve internetin etkilerinin belirlenmesi ve olumlu katkılarının artırılması için çeşitli müdahalelerin ve araştırmaların yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu

nedenle bu araştırmada internetin çocukların gelişim alanları üzerine etkisinin, ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin bakış açılarına göre karşılaştırılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İnternet kullanımının çocukların fiziksel gelişim alanına etkisi sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmakta mıdır?
2. İnternet kullanımının çocukların bilişsel gelişim alanına etkisi sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmakta mıdır?
3. İnternet kullanımının çocukların sosyal ve duygusal gelişim alanına etkisi sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmakta mıdır?
4. İnternet kullanımının çocukların dil gelişim alanına etkisi sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin bakış açılarına göre internetin çocukların gelişim alanları üzerine etkisini karşılaştırılarak incelemeyi amaçlayan bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yapılan araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yönteminin kullanıldığı bir çalışmadır (Büyüköztürk, Özcan Akgün, Karadeniz, Demirel & Kılıç Çakmak, 2019).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Ankara İli Çankaya ve Keçiören ilçelerinde bulunan ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görev yapan sınıf öğretmenleri ve bu okullara devam eden 6-10 yaş arası çocuğu olan ebeveynler oluşturmaktadır.

Araştırmada örneklem grubunun belirlenmesi için büyüklüğe orantısal sistematik örneklem seçimi yönteminden yararlanılmıştır (Karasar, 2015). Büyüklüğe orantısal sistematik örneklem seçimi yöntemi ile Çankaya ilçesinden 5, Keçiören ilçesinden de 5 ilköğretim okulu belirlenmiştir. Çalışma grubunun belirlenebilmesi için de olasılıklı olmayan amaçlı örneklem seçimi yönteminden yararlanılmıştır. Belirlenen okullara araştırma hakkında duyuru yapılmış ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerle çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın

örneklem grubunu; ilköğretim okullarında görev yapan 198 sınıf öğretmeni ve çocuğu ilköğretime devam eden 256 ebeveyn oluşturmaktadır. Örneklem grubuna ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Örneklem Grubunun Genel Özellikleri

Cinsiyet	Sınıf öğretmenleri		Ebeveynler	
	n	%	n	%
Kadın	128	64,6	250	97,6
Erkek	70	35,4	6	2,4
Toplam	198	100,0	256	100,0
Yaş	n	%	n	%
35-40 arası	18	9,0	102	41,8
41-45 arası	131	66,1	97	37,8
46-50 arası	48	24,2	32	12,5
51 ve üstü	1	0,7	19	7,9
Toplam	198	100,0	256	100,0
Çocuk sayısı	n	%	n	%
1	25	12,6	36	14,1
2	165	83,3	187	73,1
3	8	4,1	33	12,8
Toplam	198	100,0	256	100,0
Eğitim düzeyi	n	%	n	%
Lise	0	0,0	129	50,3
Üniversite	186	93,9	121	47,2
Yüksek lisans/doktora	12	6,1	6	2,5
Toplam	198	100,0	256	100,0
Çalışma durumu	n	%	n	%
Çalışıyor	198	100,0	225	87,8
Çalışmıyor	0	0,0	31	12,2
Toplam	198	100,0	256	100,0
Mesleği	n	%	n	%
Öğretmen	198	100,0	15	5,7
Özel sektör	0	0,0	129	50,3
Muhasebeci	0	0,0	3	1,5
Mühendis	0	0,0	2	0,7
Memur	0	0,0	44	17,1
Terzi	0	0,0	1	0,3
Tezgahtar	0	0,0	6	2,4
Hemşire	0	0,0	3	1,5
Aşçı	0	0,0	1	0,3
İşçi	0	0,0	52	20,2
Toplam	198	100,0	256	100,0

Örneklem grubunda bulunan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır. Öğretmenlerin tamamı üniversite mezunu olup çoğunluğunun yaşı da 41-45 arasında değişmektedir. Öğretmenlerin çoğu 2 çocuğa sahiptir.

Örneklem grubunda bulunan ebeveynlerin çoğunluğu annelerden oluşmaktadır. Çoğunluğu 35-40 yaş arasında bulunan ebeveynlerin büyük oranı 2 çocuğa sahiptir. Ebeveynlerin yarısı lise mezunu iken diğer yarısının da yüksek öğrenim mezunu olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin neredeyse tamamı çalışmakta olup çoğunluğu özel sektörde olmakla birlikte farklı mesleklere sahiptir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için kullanılan temel veri toplama aracı kontrol listesidir. Kontrol listesi araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Kontrol listesi hazırlanırken çeşitli araştırmalarda kullanılan formlardan yararlanılmıştır (Ihmeideh & Alkhalil, 2017; Gjelaj, Buza, Shatri & Zabeli, 2020; Odabaşı, 2005). Hazırlanan kontrol listesi kullanılmadan önce beş alan uzmanından uzman görüşü alınmıştır. Alınan görüşler sonrasında form yeniden düzenlenmiş ve tekrar görüş alınarak son hali verilmiştir.

Kontrol listesi fiziksel gelişim, bilişsel gelişim, sosyal-duygusal gelişim ve dil gelişimi olmak üzere dört alt bölümden oluşmaktadır. Fiziksel gelişim alt boyutunda 7, bilişsel gelişim alt boyutunda 12, sosyal ve duygusal gelişim alt boyutunda 28 ve dil gelişimi alt boyutunda da 4 madde bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmış olup, Ankara İli Çankaya ve Keçiören ilçelerinde bulunan ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 10 ilköğretim okulunda görev yapan sınıf öğretmenleri arasından gönüllü olan öğretmenlere form uygulanmıştır. Aynı form, bu okullarda eğitimine devam eden 6-10 yaş arası çocuğu bulunan ebeveynlere de doldurmaları için çevrimiçi olarak gönderilmiştir. Yine ebeveynlerin araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır.

Sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerden toplanan formlar SPSS 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir. İnternetin çocukların gelişim alanları üzerine etkisinde ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin sonuçları arasında fark olup olmadığını belirleyebilmek için bağımsız iki grup arasındaki farkın anlamlılığı testi yapılmıştır. Öncelikli olarak sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerin kontrol listesinde verdikleri yanıtlar için homojenlik testi yapılmıştır. Verilerin homojen dağılması üzerine bağımsız iki grup arasındaki farkın anlamlılığı testi yapılmıştır.

Araştırmanın Etik Onayı

Araştırma için Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 07.05.2021 tarih ve 21/301 sayılı karar numarası ile Etik Kurul Onayı alınmıştır.

Bulgular

Sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerin kontrol listesi sonuçlarının karşılaştırılması Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2

İnternet Kullanımının Çocukların Gelişim Alanlarına Etkisinin Sınıf Öğretmenleri ve Ebeveynlerin Bakış Açıklarına Göre Karşılaştırılması

Gelişim Alanları	Gruplar	N	Ortalama	SS	t	df	p
Fiziksel Gelişim	Ebeveynler	198	3,03	1,40	1,96	45	,048
	Sınıf öğretmenleri	256	2,78	1,32			
Bilişsel Gelişim	Ebeveynler	198	3,26	1,36	,994	45	,321
	Sınıf öğretmenleri	256	3,14	1,21			
Sosyal ve Duygusal Gelişim	Ebeveynler	198	3,05	1,30	,540	45	,589
	Sınıf öğretmenleri	256	2,98	1,23			
Dil Gelişimi	Ebeveynler	198	3,26	1,23	-,859	45	,391
	Sınıf öğretmenleri	256	3,35	1,05			

Tabloda görüldüğü üzere; sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerin internetin çocukların fiziksel gelişim alanına etkisinin karşılaştırılması için yapılan bağımsız iki grup arasındaki farkın anlamlılığı testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=1,96$; $p=,048$). Söz konusu fark ebeveyn grubunda gerçekleşmiştir. Ortalama değerleri incelendiğinde ebeveynlere göre (3,03) internetin çocukların fiziksel gelişimi üzerindeki etkisinin öğretmenlere göre (2,78) daha yüksek olduğu görülmektedir. Kontrol listesinin diğer alt boyutları incelendiğinde ise elde edilen sonuçların gruplar arasında anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Bilişsel gelişim alt boyutunda $t=,994$; $p=,321$; sosyal ve duygusal gelişim alt boyutunda $t=,540$; $p=,589$ ve dil gelişimi alt boyutunda da $t=-,859$; $p=,391$ olarak hesaplanmıştır.

Kontrol listesinin gelişim alanlarına göre içeriği, maddelerin ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Kontrol Listesinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Maddeler	Ebeveynler (n=256)		Sınıf Öğretmenleri (n=198)	
		M	SS	M	SS
Fiziksel Gelişim					
1	Çocukların fiziksel aktivitelerini ve hareket becerilerini artırır.	3,07	1,65	2,73	1,55
2	Çocuklara sağlıklı yaşam farkındalığı kazandırır.	3,10	1,51	2,87	1,52
3	Çocuklara hastalıklardan korunma bilinci kazandırır.	3,10	1,48	2,84	1,30
4	Çocuklara spor yapma bilinci kazandırır.	3,14	1,51	2,92	1,52
5	Çocuklara sağlıklı yiyecekler tüketme bilinci kazandırır.	2,95	1,41	2,62	1,36
6	Çocukların güvenlik önlemleri hakkında bilgilerini artırır.	2,84	1,39	2,70	1,38
7	Çocukların fiziksel öz bakım becerisini geliştirir.	3,03	1,58	2,76	1,40
Bilişsel Gelişim					
1	Çocukların düşünme becerisini geliştirir.	3,34	1,49	3,23	1,34
2	Çocukların karar verme becerisini geliştirir.	3,28	1,52	3,37	1,32
3	Çocukların yaratıcı düşünme becerisini geliştirir.	3,31	1,50	3,09	1,45
4	Çocukların konuşma becerisini geliştirir.	3,20	1,53	2,78	1,57
5	Çocukların okuryazarlığını geliştirir.	3,20	1,48	3,01	1,47
6	Çocukların problem çözme becerisini geliştirir.	3,32	1,47	3,12	1,38
7	Çocukların aritmetik becerisini geliştirir.	3,21	1,45	3,13	1,40
8	Çocukların akademik başarılarını artırır.	3,18	1,46	3,05	1,40
9	Çocukların araştırma becerisini geliştirir.	3,40	1,47	3,38	1,30
10	Çocukların estetik algısını geliştirir.	3,26	1,47	3,01	1,25
11	Çocukların sanat dallarına ilgilerini artırır (oyunculuk, şarkı söyleme, tiyatro)	3,20	1,44	3,37	1,25
12	Çocukların sanatı anlama ve kavramalarını sağlar.	3,25	1,42	3,14	1,28
Sosyal ve Duygusal Gelişim					
1	Çocukların duygularını kontrol etmelerini sağlar.	3,06	1,55	2,87	1,44
2	Çocukların korku, utangaçlık ve kaygıdan korunmalarını sağlar.	3,06	1,54	3,01	1,40
3	Çocukların empati becerisini geliştirir.	3,06	1,52	2,97	1,45
4	Çocukların başkalarıyla özdeşim kurma becerisini geliştirir.	3,17	1,50	2,92	1,47
5	Çocukların özgüven duygusunu geliştirir.	3,07	1,54	3,09	1,49
6	Çocuklarda sorumluluk duygusu geliştirir.	3,01	1,54	2,69	1,44
7	Çocuklarda öfke/kızgınlık duygusu geliştirir.	3,04	1,49	3,26	1,34
8	Çocuklarda rekabet duygusu geliştirir.	3,07	1,39	3,21	1,41
9	Çocuklarda liderlik duygusu geliştirir.	3,12	1,45	3,10	1,44
10	Çocuklarda saygı duyma duygusu geliştirir.	3,03	1,46	2,77	1,52
11	Çocuklarda hayvan sevgisi geliştirir.	3,10	1,38	2,93	1,48

12	Çocuklarda kıskançlık duygusu geliştirir.	2,78	1,41	2,86	1,41
13	Çocuklarda yardımlaşma duygusu geliştirir.	3,09	1,46	2,87	1,49
14	Çocuklarda dostluk duygusu geliştirir.	3,01	1,47	2,85	1,48
15	Çocukların içinde yaşadıkları toplum ve sorunları hakkında farkındalıklarını artırır.	3,14	1,42	3,15	1,36
16	Çocuklarda aidiyet ve vatandaşlık duygusu geliştirir.	3,04	1,46	3,05	1,44
17	Çocukların başkalarıyla iletişim kurmasını ve etkileşimde bulunmasını destekler.	3,17	1,47	3,17	1,49
18	Çocukların sosyal haklarını ve görevlerini bilmelerine yardımcı olur.	3,20	1,42	2,98	1,35
19	Çocuklarda olumlu ahlaki değerleri geliştirir.	3,01	1,45	2,82	1,49
20	Çocukların etik kuralları öğrenme ve kullanmalarını destekler.	3,04	1,43	2,85	1,44
21	Çocukların iyi-kötü arasındaki farkı ayırt etme becerisini geliştirir.	3,07	1,43	3,10	1,46
22	Çocukların doğru-yanlış arasındaki farkı ayırt etme becerisini geliştirir.	3,03	1,43	3,11	1,43
23	Çocukların geleneklerini öğrenmelerini ve sürdürmelerini destekler.	2,95	1,42	2,79	1,51
24	Çocukların tercihlerini ve ilgi alanlarını keşfetmelerini sağlar.	3,20	1,40	3,37	1,36
25	Çocuklarda takdir etme becerisi geliştirir.	3,04	1,46	2,98	1,49
26	Çocuklarda düzen becerisi geliştirir.	2,87	1,47	2,91	1,49
27	Olumlu çocuk-aile ilişkisi kurulmasını sağlar.	3,01	1,44	2,85	1,58
28	Çocuklara interneti etkili ve faydalı bir şekilde kullanma sorumluluğu kazandırır.	2,92	1,34	2,96	1,44
Dil Gelişimi					
1	Çocukların yeni kelimeler öğrenmelerini sağlar.	3,51	1,41	3,59	1,38
2	Çocukların kendilerini doğru ve güzel ifade edebilmelerini sağlar.	3,23	1,50	3,03	1,51
3	Çocukların yabancı dil öğrenmelerini sağlar.	3,29	1,43	3,48	1,16
4	Çocukların argo kelimeler öğrenmelerini sağlar.	3,00	1,49	3,31	1,48

Kontrol listesinden elde edilen sonuçlar tüm alt boyutları ile genel olarak değerlendirildiğinde ortalama değerlerinin 2,62 ile 3,48 arasında farklılaştığı görülmektedir. Fiziksel gelişim alt boyutu kapsamında değerlendirme yapıldığında tüm maddelerde ebeveynlerin ortalamalarının sınıf öğretmenlerinden daha fazla olduğu görülmektedir. Bilişsel gelişim alt boyutu kapsamında değerlendirme yapıldığında “Çocukların karar verme becerisini geliştirir” ile “Çocukların sanat dallarına ilgilerini artırır (oyunculuk, şarkı söyleme, tiyatro)” maddelerinde sınıf öğretmenlerinin ortalamalarının ebeveynlerden daha fazla olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ebeveynlerin ortalamaları sınıf öğretmenlerinden daha fazladır. Sosyal ve duygusal gelişim alt boyutu kapsamında değerlendirme yapıldığında “Çocukların özgüven duygusunu geliştirir”, “Çocuklarda

öfke/kızgınlık duygusu geliştirir”, “Çocuklarda rekabet duygusu geliştirir”, “Çocuklarda kıskançlık duygusu geliştirir”, “Çocukların içinde yaşadıkları toplum ve sorunları hakkında farkındalıklarını artırır”, “Çocuklarda aidiyet ve vatandaşlık duygusu geliştirir”, “Çocukların iyi-kötü arasındaki farkı ayırt etme becerisini geliştirir”, “Çocukların doğru-yanlış arasındaki farkı ayırt etme becerisini geliştirir”, “Çocukların tercihlerini ve ilgi alanlarını keşfetmelerini sağlar”, “Çocuklarda düzen becerisi geliştirir” ve “Çocuklara interneti etkili ve faydalı bir şekilde kullanma sorumluluğu kazandırır” maddelerinde sınıf öğretmenlerinin ortalamalarının ebeveynlerden daha fazla olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ebeveynlerin ortalamaları sınıf öğretmenlerinden daha fazladır. Dil gelişimi alt boyutu kapsamında değerlendirme yapıldığında “Çocukların kendilerini doğru ve güzel ifade edebilmelerini sağlar” maddesinde ebeveynlerin ortalamalarının sınıf öğretmenlerinden daha fazla olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde sınıf öğretmenlerinin ortalamaları ebeveynlerden daha fazladır.

Tartışma

Günümüzün çocukları, bilgi ve iletişim teknolojisi araçları sayesinde dijital medya ve internete yoğun ve sorunsuz ulaşabildikleri bir dünyada yaşamaktadır (Gauvain, 2001; Constantino, 2003; Epstein, 2001). Bu nedenle içinde yaşadığımız dijital çağda çocukların gelişimini her yönden desteklemek önem arz etmektedir. 6-10 yaş arası çocukların içinde buldukları gelişim dönemi nedeniyle daha çok ebeveyn ve sınıf öğretmenleri kontrolünde oldukları için yapılan araştırmada sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerin bakış açılarına göre internetin çocukların gelişim alanlarına etkisi karşılaştırılmak istenmiştir.

Sınıf öğretmenleri ve ebeveynlerin internetin çocukların fiziksel gelişim alanına etkisinin karşılaştırılması için yapılan analiz sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Medya araçlarının kullanımı ile ilgili riskler değerlendirildiğinde çocuklar üzerinde en sık karşılaşılan sağlık sorunlarının başında obezitenin geldiği ve yapılan araştırmalarda (Mertala, 2018; Taşdan & Uralman, 2015) internetin en olumsuz etkisi olarak hareketsizliğe odaklanıldığı görülmektedir. Bu olumsuz etkinin yanı sıra Chou ve arkadaşlarına (2009) göre internet sağlıklı yaşama, dengeli beslenme, spor yapma ve sigarayı bırakma gibi sağlıklı davranışları teşvik etmek için kullanılabilir. Çocuklar ekran karşısında genellikle pasif olmaktadır. Bu nedenle fiziksel aktiviteyi teşvik edebilecek ve tamamlayabilecek dijital ekran kullanımı desteklenmelidir (US Department of Education, 2017). Çünkü çocuklarda

fiziksel büyüme çok hızlıdır ve fiziksel büyüme hızlı kas iskelet gelişimi ile ilişkilidir (Sawyer, Azzopardi, Wickremarathne & Patton, 2018). Üstündağ (2021) tarafından yapılan araştırma sonucunda pandemi sürecinin çocukların günlük yaşamını ve alışkanlıklarını olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan çocukların okula gitmeyi, günlerini arkadaşlarıyla geçirmeyi, alışkanlık haline getirdikleri aktiviteleri yapmayı, spor yapmayı ve ders dışı etkinliklere katılmayı çok özledikleri belirlenmiştir. Xie ve arkadaşları (2020) da yaptıkları araştırma sonucunda pandemi sırasında çocuklarda fiziksel hareketsizliğin artarak %21,3'ten %65,6'ya yükseldiğini belirlemişlerdir. Fiziksel büyüme süresince kasları, kemikleri ve bedeni gelişen çocukların en önemli ihtiyacı harekettir. Bu ihtiyacın uygun şekillerde karşılanması önemlidir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgularda ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları kararsızlığın internetin fiziksel gelişim açısından hem olumlu ve hem de olumsuz etkilerinin bir arada olmasından kaynaklanmasının yanı sıra öğretmenlerin çocukları uzun zamandır görmemiş olmalarından, ebeveynlerin ise gözlemlenen durumların kaynağı konusunda emin olamamalarından ortaya çıktığı düşünülmektedir.

İnternet kullanımının çocukların bilişsel gelişim alanına etkisinin sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bazı araştırmacılar (Alper, 2011; Blackwell, 2013; Zomer & Kay, 2016) internet kullanımının, çocukların ve gençlerin bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimleri için uygun olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Buna karşın, bu görüşü destekleyecek net bir kanıtın olmaması sebebiyle bu görüş yerini uygun bir şekilde kullanıldığında dijital teknolojinin çocukların öğrenmesini ve bilişsel gelişmesini desteklemek için yararlı bir araç olabileceği düşüncesi almıştır (Bolstad, 2004). Kalas (2013)'a göre, internet çocuklara öğrenme, keşfetme, araştırma, iletişim kurma ve ilgi çekici oyunlar oynama konusunda yeni fırsatlar sağlamaktadır.

İnternet kullanımının çocukların sosyal ve duygusal gelişim alanına etkisinin sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Model alma, sosyal öğrenme kuramının temel kavramları arasında yer almaktadır ve çocuklar en iyi model alarak öğrenmektedir (Bandura, 1977). Bandura (2002)'ya göre herhangi bir davranışı ve bu davranışın sonuçlarını gözlemleyen insanlar, bu davranışları ve sonuçlarını hatırlamakta ve kendi davranışlarını yönlendirmek için öğrendikleri bu bilgiyi kullanmaktadır. Ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin kontrol listesinin sosyal ve duygusal gelişim alt boyutunda yer alan maddelerin çocukların gelişimi üzerindeki etkisi

konusunda tereddüt yaşamalarının sebebi olarak, yaşanan durumların ve çocuklarda meydana gelen davranış ve duygu değişikliklerinin gelişim özelliklerinden mi yoksa internet kaynaklı mı olup olmadığı konusunda emin olamadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu durumun net bir şekilde internet kaynaklı olduğunu ifade edebilmenin de kolay olmadığı söylenebilir. Bu nedenle çocuklarda özellikle empati duygusunu geliştiren, hoşgörü, paylaşma ve yardımlaşma gibi iyi değerleri öğreten ve sosyal gelişimlerine de yardımcı olan eğitici medya uygulamalarının tercih edilmesinin internetin yararlarını artıracakı düşünülmektedir. Chiong ve Shuler (2016)'e göre de çocukların model alabilmesi için olumlu kişilerarası becerileri destekleyen uygulamalar tercih edilmelidir.

Akademik başarı açısından bakıldığında Odabaşı (2005) ebeveynlerin interneti çocukların özellikle dersleri için araştırma ve ödev yapmaları için kullanabilecekleri önemli bir kaynak olarak gördüklerini ortaya koymuştur. Ayrıca, ebeveynlerin, çocukların ödev ve araştırma yaparken zaman kazanmalarına ve bilgilerini geliştirmelerine izin verdiği için internetin çocukları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğuna inandıklarını ifade etmektedir. Yapılan diğer bazı araştırmalar (Jacobsen & Forste, 2011; Carrier, Rosen, Cheever & Lim, 2015) ise, internet kullanımının akademik başarıyı olumsuz etkilediğini ortaya koymaktadır. Çocuklar ev ödevi yapmak ya da ders çalışmak gibi farklı sorumluluklarını yerine getirmeleri gereken zamanlarda, bunları yapmak yerine internette eğlenceli vakit geçirmeyi tercih etmektedir (Brasel & Gips, 2011).

İnternet kullanımının çocukların dil gelişim alanına etkisinin sınıf öğretmenleri ve ebeveynlere göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bozavlı (2017) gençlerin bakış açısına göre sosyal medyanın yabancı dil öğrenmeye ve ifade edici dil bilgisi becerisinin gelişimine katkısını incelemiştir. Araştırma sonucunda; sosyal medyanın gençler tarafından eğlence ve zaman geçirme aracı olarak algılandığını, sosyal medya aracılığı ile yabancı dil öğrenilemeyeceğini ve ayrıca konuşma ve dinleme gibi iletişim becerilerinin gelişimine katkısı olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Bozavlı, 2017). Boschele (2017), gençlerin internette ve sosyal medya uygulamalarında yazı yazmak yerine fotoğraf koymayı ve konuşma yerine de emoji kullanmayı, tercih ettiklerini; canım yerine 'cnm', selam yerine 'slm', naber yerine 'nbr', merhaba yerine 'mrb', kendine iyi bak yerine 'kib' yazmayı tercih ettikleri örnekler gibi kelimeleri yazarken kısaltma yaptıklarını belirtmektedir. Bu durumun Türkçenin yapı ve kurallarının bozulmasına neden olduğu söylenebilir. Ayrıca gençlerin "likelamak", "favlamak", "stalk", "troll" ve "hashtag" gibi, bu teknolojiyi kullanmayan

yetişkinlerin bilemeyeceği jargonları da bulunmaktadır. Bu nedenle özellikle ebeveynlerin çocuklarının tercih ettikleri dijital medya içeriğini ve hangi uygulamaları kullandıklarını veya indirildiklerini takip etmelerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Ebeveynlerin çocukları kullanmadan önce uygulamaları test etmeleri ve çocuklarıyla birlikte oynamaları gerektiği söylenebilir. Ayrıca 18 yaşından küçük çocukların sosyal medya uygulamalarında hesap sahibi olmaları yasak olduğu için hem sınıf öğretmenleri hem de ebeveynler Facebook, Twitter ve Instagram gibi popüler sosyal medya uygulamalarını kullanmayı bilmeli ve bu uygulamalar üzerinden "arkadaş" olarak çocukların çevrimiçi durumlarını takip etmelidir. Eğitim dönemi içerisinde çocukların günlük yaşamlarının ev ve okul arasında geçtiği söylenebilir. Ebeveynler ve eğitimcilerin, çocukların sosyal ilişkilerini güçlendirme, bilişsel becerilerinin gelişimini etkileme, model davranışlar sunma ve olumlu davranışlara teşvik etme gibi sorumlulukları olduğu düşünülmektedir. Yani güçlü bir öğretmen-çocuk-veli ilişkisinin çocuğun hem tüm gelişim alanları hem de akademik başarısı üzerinde olumlu etkileri olabileceği ifade edilebilir. Bu öğretmen-çocuk-veli ilişkisi kurmanın temelinde gelişmekte olan çocuğa odaklanmak yer almalıdır.

Sonuç ve Öneriler

İnternetin çocukların gelişim alanları üzerine etkisinin ebeveynlerin ve sınıf öğretmenlerinin bakış açılarına göre karşılaştırılarak incelenmesi amacıyla yapılan araştırma sonucunda fiziksel gelişim alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t=1,96$; $p=,048$). Ortalama değerleri incelendiğinde ebeveynlerin ortalamalarının (3,03) öğretmenlere göre (2,78) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kontrol listesinin diğer alt boyutları incelendiğinde ise t testinden elde edilen sonuçların gruplar arasında anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Teknolojik gelişim ve ilerlemeler sonucunda internetin her yaşta bireyin hayatında kaçınılmaz olduğu bir gerçektir. Dijital ekrandan çocukları uzak tutmanın doğru bir yaklaşım olmadığı düşünülmektedir. Çünkü burada önemli olan husus, çocukların ekran karşısında geçirdikleri vaktin yaşlarına uygun olarak sınırlandırılabilmesi ve maruz kaldıkları içeriklerin gelişimlerini ve sağlıklarını olumlu yönde destekleyebilesi olmalıdır. Çocukların yaşlarına uygun olarak gelişim alanlarının desteklenebilmesi için yapılacak uygulamalar olumsuz kazanımların da azalması üzerinde etkili olabilecektir. İnternet; çocukların oynaması, keşfetmesi ve öğrenmesi için birçok fırsat sunmaktadır. Bu fırsatlardan çocukların yararlanabilmeleri için hem ebeveynlere hem de çocuklara medya okuryazarlığı ve güvenli internet kullanımı konusunda bilinçlendirme çalışmaları

yapılmalıdır. Bunun yanı sıra internetin çocukların hayatında olumlu kazanımlar sağlaması için ebeveynler ve eğitimciler iyi birer model olmalıdır. Her geçen gün daha fazla kullanılan internet için her bir çocuk ve ailesi için bir “Aile İnternet Kullanım Rehberi” oluşturulabilir. Okulların bu kapsamda ebeveynleri desteklemeleri gerekmektedir. Ayrıca internetin riskleri konusunda çocukların yaşlarına uygun bilgilerin verildiği reklamlar hazırlanabilir. Çocukların internet kullanım amaçlarını ve internette nasıl vakit geçirdiklerini ortaya koyan araştırmalar da yapılabilir.

Kaynaklar

- AACAP (American Academy of Child Adolescent Psychiatry). (2006). *Children Online*. Facts for Families, 59. Retrieved July 12, 2006, from http://www.aacap.org/cs/root/facts_for_families/children_online
- Almond, D. ve Currie, J. (2011). *Human capital development before age five*. In Ashenfelter, O. and D., Card (Eds.), *Handbook of Labor Economics*, Volume 4B. Amsterdam: Elsevier, North-Holland.
- Alper, M. (2011). Developmentally appropriate new media literacies: Supporting cultural competencies and social skills in early childhood education. *Journal of Childhood Literacy*, 13(2), 175-196. <http://doi.org/10.1177/1468798411430101>
- ASAGM (General Directorate of Family and Social Studies). *İnternet kullanımı ve aile araştırması (Internet Use and Family Research)*. Ankara: İsmat Yayıncılık.
- Bandura, A. (2002). *Social cognitive theory of mass communication*. Bryant J, Oliver MB editors. Media effects: advances in theory and research. New York: Routledge.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2):191-215.
- BBC (2016). <https://www.bbc.com/news/education-35524429>
- Beardsmore, R. (2015). *Measuring national well-being: Insights into children's mental health and well-being*. London: Office for National Statistics.
- Blackwell, C. K., Lauricella, A. R. ve Wartella, E. (2014). Factors influencing digital technology use in early childhood education. *Computers & Education Journal*, 77, 82- 90. doi: 10.1016/j.compedu.2014.04.013.
- Blackwell, C. (2013). Teacher practices with mobile technology: integrating tablet computers into the early childhood classroom. *Journal of Education Research*, 7(4), 1– 25.
- Bolstad, R. (2004). The role and potential of ICT in early childhood education: A review of New Zealand and international literature. Wellington: Ministry of Education, *New Zealand Council for Educational Research*

- Boschele Aydın, F. (2017), Sosyal medya dili yozlaştırıyor <https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/sosyal-medya-dili-yozlastiriyor/919586>
- Boyd, D. (2014). *It's complicated: The social lives of networked teens*. Yale University Press.
- Bozavlı, E. (2017). Yabancı dilde öğrenenlerin sosyal medya aracılığıyla sözel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik algıları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 627-640.
- Brasel, S. A. ve Gips, J. (2011). Media multitasking behavior: concurrent television and computer usage. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*, 14(9):527–534.
- Burnam, B. C. (2005). Children's Reasoning about moral dilemmas involving computers and internet use in school and at home, Unpublished Doctoral Thesis, University of California, Los Angeles.
- Büyüköztürk, Ş., Özcan Akgün, E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Kılıç Çakmak, E. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Byron, T. (2008). *Safer children in a digital world: The report of the Byron review*. Retrieved from: <https://www.iwf.org.uk/sites/default/files/inlinefiles/Safer%20Children%20in%20a%20Digital%20World%20report.pdf>
- Carrier, L. M., Rosen, L. D., Cheever, N. A. ve Lim, A. F. (2015). Causes, effects, and practicalities of everyday multitasking. Special issue: Living in the “Net” Generation: Multitasking, Learning, and Development. *Dev Rev*, 35, 64–78.
- Chiong, C. ve Shuler, C. (2016). *The Joan Ganz Cooney Center at Sesame Workshop*. Learning: Is there an app for that? Investigations of young children's usage of learning with mobile devices and apps. Available at: http://dmlcentral.net/wp-content/uploads/files/learningapps_final_110410
- Chou, W. Y., Hunt, Y. M., Beckjord, E. B., Moser, R. P. ve Hesse, B. W. (2009). Social media use in the United States: implications for health communication. *JMed Internet Res*, 11(4), 48.
- Constantino, S. (2003). *Engaging all families*. Lanham, MD: Scarecrow Education.
- Dong, C. ve Linda N. (2016). Ready, Steady...Pause: Integrating ICT into Shanghai preschools.” *International Journal of Early Years Education* 24 (2): 224–237. <http://doi.org/10.1080/09669760.2016.1144048>
- Duch, H., Fisher, E. M. ve Ensari, I. (2013). Association of screen time use and language development in Hispanic toddlers: a cross-sectional and longitudinal study. *Clin Pediatr (Phila)*, 52(9), 857–865.
- Edwards, S. (2016). New concepts of play and the problem of technology, digital media and popular-culture integration with play-based learning in early childhood education. *Technology, Pedagogy and Education*, 25(4), 513–532. <http://doi.org/10.1080/1475939X.2015.1108929>

- Epstein, J. L. (2001). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Gauvain, M. (2001). *The social context of cognitive development*. New York City, New York: Guilford.
- Genc, Z. (2014). Parents' perceptions about the mobile technology use of preschool aged children. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 146, 55-60.
- Gjelaj, M., Buza, K., Shatri, K. ve Zabeli, N. (2020). Digital technologies in early childhood: attitudes and practices of parents and teachers in Kosovo. *International Journal of Instruction*, 13(1), 165-184.
- Graff, J. Davies ve M. McNorton (2008). Cognitive Style and Cross Cultural Differences in Internet Use and Computer Attitudes. *European Journal of Open, Distance and E-Learning (EURODL)*, 2004II. Retrieved: September 23, 2008, from http://www.eurodl.org/materials/contrib/2004/Graff_Davies_McNorton.html
- Hayes, M. ve Whitebread, D. (2006). *ICT in the early years*. UK: Open University.
- Heckman, J. J. (2008). Schools, skills, and synapses. *Economic Inquiry*, 46(3), 289-324.
- Hesketh, K. D., Hinkley T. ve Campbell, K. J. (2012). Children's physical activity and screen time: qualitative comparison of views of parents of infants and preschool children. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 9, 152. <http://doi.org/10.1186/1479-5868-9-152>
- Ihmeideh, F., ve Alkhalwaldeh, M. (2017). Teachers' and parents' perceptions of the role of technology and digital media in developing child culture in the early years. *Children and Youth Services Review*, 77, 139-146.
- Jacobsen, W. C. ve Forste, R. (2011). The wired generation: academic and social outcomes of electronic media use among university students. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*, 14(5), 275–280.
- Kalas, I. (2012). *ICTs in early childhood care and education*. Russian Federation: UNESCO: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214720.pdf>
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kross, E., Verduyn, P., Demiralp, E., Park, J., Lee, D. S. ve Lin, N. (2013). Facebook use predicts declines in subjective well-being in young adults. *PLoS One*, 8(8), 1-6.
- Lenhart, A. (2015). *Teens, social media & technology overview 2015*. Washington, DC: Pew Internet and American LifeProject.
- McCloskey, M., Johnson, S. L., Benz, C., Thompson, D. A., Chamberlin, B., Clark, L. ve Bellows, L. L. (2018). Parent perceptions of mobile device use among preschool-aged children in rural head start centers. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 50(1), 83-89.

- Mertala, P. (2018). Two worlds collide? Mapping the third space of ICT integration in early childhood education. University of Oulu.
- Mertala, P. (2017). Wonder children and victimizing parents – preservice early childhood teachers’ beliefs about children and technology at home. *Early Child Development and Care*. <http://doi.org/10.1080/03004430.2017.1324434>
- New Zealand Council for Educational Research (2004). *The role and potential of ICT in early childhood education*. A review of New Zealand and international literature. Wellington. Retrieved from <http://www.educationcounts.govt.nz/publications/ict/4983>
- Obar, J. A. ve Wildman, S. (2015). Social media definition and the governance challenge: An introduction to the special issue. *Telecommunications Policy*, 39(9), 745-750.
- Odabaşı, H. F. (2005). Parent's views on internet use. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 4(1), 38-45.
- Roberts-Holmes, G. (2014). Playful and creative ICT pedagogical framing: A nursery school case study. *Early Child Development and Care*, 184(1): 1–14. <http://doi.org/10.1080/03004430.2013.772991>
- Sawyer, S. M., Azzopardi, P. S., Wickremarathne, D., & Patton, G. C. (2018). The age of adolescence. *The Lancet Child Adolescent Health*, 2(3), 223-228.
- Shin, W. (2015). Parental socialization of children’s internet use: A qualitative approach. *New Media and Society*, 17, 649-665. <http://doi.org/10.1177/1461444813516833>
- Taşdan, Ö. C. S. Ve Uralman, N. H. (2015). *Digital-Free Cultural Consumption Through Museums From Parent’s Perspective*. The statements in this publication are the views of the authors and do not necessarily reflect the policies or the views of UNICEF. Permission is required to reproduce any part of this publication. Permission will be freely granted to educational or non-profit organizations. Others will be requested to pay a small fee.© United Nations Children’s Fund (UNICEF) February 2015, 133.
- TÜİK (2019). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması - Dönemi: 2019. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028#
- US Department of Education (2017). *Early Learning and Educational Technology Brief. October 2016*. US Department of Health and Human Services. <http://tech.ed.gov/earlylearning>
- Üstündağ, A. (2021). COVID-19 karantinasının çocukların günlük yaşamı ve alışkanlıkları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 14-22. <http://dx.doi.org/10.33537/sobild.2021.12.2.2>
- Üstündağ, A. (2020). *Çocuk ve ekran. Dijital medya ve çocuk gelişimi*. Ankara: Eğiten Kitap
- We Are Social & Hootsuite (2019). *Digital in 2019 Global Overview* <https://datareportal.com/reports/digital-2019-global-digital-overview> Erişim tarihi: 10.05.2019.

- Wood, M. A., Bukowski, W. M. ve Lis, E. (2016). The digital self: How social media serves as a setting that shapes youth's emotional experiences. *Adolescent Research Review, 1*, 163-73.
- Vittrup, B., Snider, S., Rose, K. K. ve Rippey, J. (2014). Parental perceptions of the role of media and technology in their young children's lives. *Journal of Early Childhood Research, 14*, 43-54. <http://doi.org/10.1177/1476718X14523749>
- Xie, X., Xue, Q., & Zhou, Y. (2020). Mental Health Status Among Children in Home Confinement During the Coronavirus Disease 2019 Outbreak in Hubei Province, China. *JAMA Pediatr, e201619*. <http://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2020.1619>
- Zomer, N., ve Kay, R. K. (2016). Technology use in early childhood education: A review of literature. *Journal of Educational Informatics, 1*, 1-25.

Extended Abstract

Introduction

Although the Internet is an important and indispensable technological development of daily life, it is often used by children and adults to communicate and obtain information. Although the Internet is a new technological development for parents, it represents a familiar environment for children that they know and grow in from an early age. Social media is defined as computerized tools that allow people and organizations to create, share and exchange information in virtual environments and networks. The emergence of social media and online social networks is the aspect of childhood that has changed significantly over the past decade. The increase in the use of social media has been extremely rapid in our country as well as all over the world.

Although it is frequently used today, there is no clear finding on the effects of the internet and social networks on children. While it is generally accepted that digital technology can have a positive effect on children's social development as it increases friendships and reduces loneliness, experts state that 'excessive' time spent in front of the screen is associated with low self-esteem and there is a risk of social-emotional difficulties such as isolation in children. For this reason, in this study, it is aimed to examine the effect of the internet on the developmental areas of children by comparing them according to the perspectives of parents and classroom teachers. Within the scope of this research, answers to the following questions were sought:

1. Does the effect of internet use on children's physical development differ according to classroom teachers and parents?

2. Does the effect of internet use on children's cognitive development differ according to classroom teachers and parents?
3. Does the effect of internet use on children's social and emotional development differ according to classroom teachers and parents?
4. Does the effect of internet use on children's language development differ according to classroom teachers and parents?

Method

Quantitative research method was used in this research, which aims to examine the effects of the internet on the developmental areas of children by comparing them according to the perspectives of parents and classroom teachers. The research is a study in which the descriptive research method, one of the quantitative research methods, is used.

The universe of the research consists of classroom teachers working in schools affiliated to the District Directorate of National Education in Çankaya and Keçiören districts of Ankara province, and parents with children aged 6-10 attending these schools. In the study, systematic sample selection method proportional to the size was used to determine the sample group.

The main data collection tool used to achieve the purpose of the research is the checklist. The checklist was prepared by the researcher. The checklist consists of four subsections: physical development, cognitive development, social-emotional development and language development. There are 7 items in the physical development sub-dimension, 12 items in the cognitive development sub-dimension, 28 items in the social and emotional development sub-dimension, and 4 items in the language development sub-dimension.

Participation in the research was based on volunteerism, and the form was applied to the teachers who volunteered among the classroom teachers working in 10 primary schools in the Çankaya and Keçiören districts of Ankara and affiliated to the District Directorate of National Education. The same form was sent online to parents who have children between the ages of 6 and 10 who continue their education in these schools. Again, the participation of parents in the research was based on voluntariness.

Forms collected from classroom teachers and parents were analyzed using the SPSS 22 program. In order to determine whether there is a difference between the results of parents and classroom

teachers in the effect of the Internet on the developmental areas of children, the test of the significance of the difference between two independent groups was conducted. First of all, a homogeneity test was conducted for the answers given by the classroom teachers and parents in the checklist. On the homogeneous distribution of the data, the test for the significance of the difference between two independent groups was performed.

Ethical Approval of Research

Ethics Committee Approval was obtained for the study from the Health Sciences University Hamidiye Scientific Research Ethics Committee with the decision number 21/301 dated 07.05.2021.

Result and Discussion

The difference between the arithmetic means of the groups was found to be statistically significant ($t=1.96$; $p=.048$) as a result of the significance test of the difference between the two independent groups, which was conducted to compare the effects of the internet on the physical development of children. The said difference occurred in the parent group. When the average values are examined, it is seen that the effect of the internet on the physical development of children is higher than the parents (3.03) compared to the teachers (2.78). When the other sub-dimensions of the checklist are examined, it is seen that the results obtained do not differ significantly between the groups. $t=.994$ in cognitive development sub-dimension; $p=.321$; $t=.540$ in social and emotional development sub-dimension; $p=.589$ and $t=-.859$ in language development sub-dimension; $p=.391$ was calculated.

When the results obtained from the checklist are evaluated in general with all sub-dimensions, it is seen that the mean values differ between 2.62 and 3.48. It is thought that the fact that the schools were closed for more than a year and that they could not observe the children one-on-one had an effect on the answers of the teachers. Among the reasons for the indecision experienced by the parents, it can be found that they did not observe the developmental items, and they were not sure whether the observed situations were caused by the use of the internet or emerged as developmental.

ETİK BEYAN: "İnternet Kullanımının Çocukların Gelişim Alanlarına Etkisinin Sınıf Öğretmenleri ve Ebeveynlerin Bakış Açıklarına Göre Karşılaştırılması" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 07.05.2021 tarih ve 21/301 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.